

**Pytania do naboru dotyczącego
wsparcia tworzenia i/lub funkcjonowania centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych
przez nie usług (cz. 5)**

1. Czy wynagrodzenie Dyrektora CUS może w całości być finansowane w projekcie w ramach kosztów bezpośrednich? W przypadku braku możliwości finansowania wynagrodzenia w całości czy możemy przyznać Dyrektorowi CUS dodatek do wynagrodzenia w ramach kosztów bezpośrednich? Nadmieniam, iż stanowisko Dyrektora CUS obejmie ówczesny Dyrektor OPS. **Odpowiedź:** Zgodnie z Wytocznymi kwalifikowalności na lata 2021-2027, koszty zarządu (wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownika jednostki) znajdują się w katalogu kosztów pośrednich. Budżet projektu podlega ocenie, w związku z tym należy szczegółowo opisać przyjęte w budżecie koszty i odpowiednio je uzasadnić. Na tej podstawie dokonywana jest ocena kwalifikowalności kosztu.

Odpowiedź: Zgodnie z definicją kryterium specyficznego dostępu nr 8, 80% kosztów bezpośrednich ma zostać przeznaczonych na rozwój usług społecznych zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji i ma dotyczyć nowych usług, tj. koszty mają być przeznaczone na usługi, których gmina do tej pory nie świadczyła albo na zwiększenie wolumenu dotąd świadczonych usług. Regulamin dopuszcza możliwość wliczania w ten zakres kosztów na wynagrodzenia różnego rodzaju specjalistów pozostających w bezpośredniej styczności z mieszkańcami, w tym także koszty koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych (KIPUS), organizatorów usług społecznych (OUS) oraz organizatorów społeczności lokalnej (OSL). Nie jest to jednak obligatoryjne. To od Wnioskodawcy zależy jak zaplanuje wsparcie w ramach projektu i dobierze zakres oraz katalog świadczonych usług, odpowiednio to uzasadni, a w konsekwencji jak opracuje budżet. W związku z tym wyliczenie 30% środków na zlecenie usług będzie uzależnione od przyjętych założeń, w tym kwoty przeznaczonej na realizację usług, która minimalnie wynosić musi 80% kosztów bezpośrednich, ale może wynosić też więcej – wówczas te 30% liczone jest od wyższej kwoty przeznaczonej na usługi. Podsumowując, limit 30% wyliczany będzie od całości kwoty przeznaczonej na uruchomienie i realizację usług społecznych bez względu na to, czy Wnioskodawca wliczy do nich koszty wynagrodzenia KIPUS, OSL i OUS. Jednocześnie należy zaznaczyć, że koszty wynagrodzeń ww. pracowników mogą stanowić wkład własny do projektu.

2. Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów w ramach FEWiM 2021-27 dla naboru FEWM.09.04-IZ.00-001/2 "Wkład własny może być wniesiony w następujących formach: a) wkład pieniężny – czyli wydatki, które będą finansowane przez Wnioskodawcę poprzez partycypację w każdym wydatku bądź tylko w wybranych kategoriach wydatku (np. w postaci sfinansowania części zakupów lub wynagrodzeń) lub przez uczestników projektu (np. w postaci wniesionych opłat czy partycypowania w kosztach szkoleń)." Wnioskodawca planuje wprowadzenie odpłatnych usług społecznych realizowanych/oferowanych przez CUS. Czy obligatoryjnym jest wykazanie odpłatności za usługi jako wkładu własnego?

Odpowiedź: Nie, nie ma obowiązku wykazywania odpłatności za usługi społeczne pobierane od uczestników jako wkładu własnego w projekcie. Należy jednak pamiętać, że pobierane od uczestników projektów EFS+ opłaty muszą być zgodne z prawodawstwem krajowym, zasadą dobrowolności uczestnictwa i równości dostępu – nie mogą wykluczać osób, których nie stać na wniesienie opłaty, a także muszą być odpowiednio udokumentowane, opisane i uzasadnione we wniosku o dofinansowanie oraz wniosku o płatność już na etapie realizacji projektu.

3. W przypadku obowiązku wykazania opłat, wnoszonych przez usługobiorców za świadczone usługi społeczne, jako wkładu własnego, co w sytuacji nie osiągnięcia zakładanej kwoty z opłat przy założeniu, że wkład własny wnioskodawcy będzie wynosił: "minimum 5% wydatków kwalifikowalnych (np. 10%) + opłaty za usługi wnoszone przez uczestników projektu"?

Odpowiedź: Wnioskodawca zobowiązany jest do spełnienia określonych wymagań naboru zarówno na etapie składania wniosku, jak i samej realizacji projektu. Należy jednak zauważyć, że kwestie te są regulowane umową o dofinansowanie, która stanowi załącznik do Regulaminu wyboru projektów. Zgodnie z zapisami §14 wskazanej umowy, w przypadku niewniesienia przez Beneficjenta wkładu własnego zgodnie z % wydatków kwalifikowalnych, Instytucja Zarządzająca FEWiM 2021-2027 może obniżyć kwotę przyznanego dofinansowania proporcjonalnie do jej udziału w całkowitej wartości projektu oraz proporcjonalnie do udziału procentowego wynikającego z intensywności pomocy publicznej (dotyczy projektów, w których jest udzielana pomoc publiczna).

4. W jednym z zadań WND chcielibyśmy uwzględnić zatrudnienie pracowników na nowo powstałych stanowiskach tj. KIPUS, OSL, OUS oraz wyposażyć te stanowiska pracy. Czy takie zadanie wpisuje się w koszt bezpośredni projektu oraz czy może być wskazane jako odrębne zadanie pn. **NOWE ZAWODY** ?

Odpowiedź: Tak, takie zadanie wpisuje się w koszty bezpośrednie projektu. Należy jednak opisać zaangażowanie wskazanych pracowników do realizacji projektu, tj. m.in. zakres zadań i działań, jakie będą wykonywać w związku z pełnioną funkcją i realizacją projektu.

5. Wnioskodawca od stycznia 2026 r. rozpatruje możliwość przekształcenia ops w cus, niezależnie od otrzymanego dofinansowania w ramach projektu 9.4. Co w przypadku, gdy ocena WND na przekształcenie ops w cuc przedłuży się w czasie i nastąpi po 1 stycznia 2026 r. Czy w takiej sytuacji ops będąc już cus-em otrzyma środki finansowe na przekształcenie?

Odpowiedź: Ocenie podlegać będzie stan faktyczny danego Wnioskodawcy na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie. Jeżeli Wnioskodawca planuje złożyć wniosek na przekształcenie CUS, to pod tym względem będzie oceniany. Należy tak zaplanować termin rozpoczęcia realizacji projektu, aby był on wcześniejszy lub ten sam, co termin przekształcenia OPS w CUS (np. rozpoczęcie realizacji projektu to 1.01.2026 r. i data przekształcenia OPS w CUS również 1.01.2026 r.). W przypadku przedłużenia oceny wniosków, Wnioskodawca rozpoczyna realizację projektu na własne ryzyko. Po rozstrzygnięciu naboru i podpisaniu umowy o dofinansowanie Wnioskodawca otrzyma środki na realizację projektu.

6. Czy limit cross-financingu 15% wartości projektu obejmuje tylko wydatki zaliczone do cross-financingu w ramach kosztów bezpośrednich, czy należy do nich dodać tą część kosztów pośrednich, która przypada na cross-financing i dopiero wtedy liczyć 15% od wartości projektu??

Odpowiedź: Limit cross-financingu obejmuje zarówno wydatki zaliczane do tej kategorii w ramach kosztów bezpośrednich, jak i proporcjonalnie naliczone koszty w tym zakresie w ramach kosztów pośrednich. W efekcie wartość cross-financingu w projekcie będzie stanowić suma wydatków bezpośrednich zaliczonych do tego limitu oraz naliczonych od nich wydatków pośrednich. Łącznie suma tych dwóch wartości (z kosztów bezpośrednich i pośrednich) musi mieścić się w limicie 15%

wartości projektu. Szczegółowo informacje te zostały opisane w Regulaminie wyboru projektów w rozdziale 3.2 *Cross-financing oraz zakup środków trwałych*.

7. Zgodnie z definicją Koszty Pośrednie projektu są kwalifikowane w ramach naboru i stanowią koszty administracyjne związane z techniczną obsługą realizacji projektu. Natomiast w przypadku cross-financingu obowiązkowe jest dodanie pozycji odrębnej pozycji kosztów pośrednich odnoszących się do wydatków w ramach cross-financingu. "Cross-financing w projektach EFS+ dotyczy wyłącznie:
- a) zakupu gruntu i nieruchomości, o ile warunki z podrozdziału 3.4 są spełnione²,
 - b) zakupu infrastruktury rozumianej jako budowa nowej infrastruktury oraz wykonywanie wszelkich prac w ramach istniejącej infrastruktury, których wynik staje się częścią nieruchomości i które zostają trwale przyłączone do nieruchomości, w szczególności adaptacja oraz prace remontowe związane z dostosowaniem nieruchomości lub pomieszczeń do nowej funkcji (np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, renowacja budynku lub pomieszczeń, prace adaptacyjne w budynku lub pomieszczeniach),
 - c) zakupu mebli, sprzętu i pojazdów⁴, z wyjątkiem sytuacji, gdy:
 - i) zakupy te zostaną amortyzowane w całości w okresie realizacji projektu, z zastrzeżeniem podrozdziału 3.7, lub
 - ii) beneficjent udowodni, że zakup będzie najbardziej opłacalną opcją, tj. wymaga mniejszych nakładów finansowych niż inne opcje, np. najem lub leasing, ale jednocześnie jest odpowiedni do osiągnięcia celu projektu;
- przy porównywaniu kosztów finansowych związanych z różnymi opcjami, ocena powinna opierać się na przedmiotach o podobnych cechach; uzasadnienie zakupu jako najbardziej opłacalnej opcji powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu, lub iii) zakupy te są konieczne dla osiągnięcia celów projektu (np. wyposażenie pracowni naukowych); uzasadnienie konieczności tych zakupów powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu (za niezasadny należy uznać zakup sprzętu dokonanego w celu wspomagania procesu wdrażania projektu, np. zakup komputerów na potrzeby szkolenia osób bezrobotnych). Warunki z tiretów i–iii są rozłączne, co oznacza, że w przypadku spełnienia któregośkolwiek z nich, zakup mebli, sprzętu i pojazdów może być kwalifikowalny w ramach EFS+ poza cross-financingiem. Zakup mebli, sprzętu i pojazdów niespełniający żadnego z warunków wskazanych w tirecie i–iii stanowi cross-financing."
- Skoro k-ty pośrednie dotyczą "technicznej obsługi realizacji projektu" to czy cross-financing w zakresie k-tów pośrednich ma dotyczyć np. prac remontowych w pomieszczeniach z których korzysta kierownik projektu, księgowość i kadry finansowani z kosztów pośrednich, czy np. prace związane z przygotowaniem czynności w ramach cross-financingu (przygotowanie przetargu). Czy mogą Państwo podać przykłady cross-financingu w ramach kosztów pośrednich w przypadku, gdy cross-financing ma dotyczyć prac remontowych zwiększających dostępność, dotyczących przystosowania wejścia do budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz remontu pomieszczenia do obsługi interesantów przez KIPUSa.

Odpowiedź: Koszty cross-financingu mogą być ponoszone jedynie w ramach kosztów bezpośrednich projektu. Naliczenie kosztów cross-financingu w ramach kosztów pośrednich służy jedynie właściwemu naliczeniu odsetka cross-financingu w ramach ogólnej wartości projektu. Wydatki możliwe do finansowania w ramach kosztów pośrednich zostały wskazane w rozdziale 3.7 *Koszty pośrednie* Regulaminu wyboru projektów i nie obejmują one prac remontowych.